

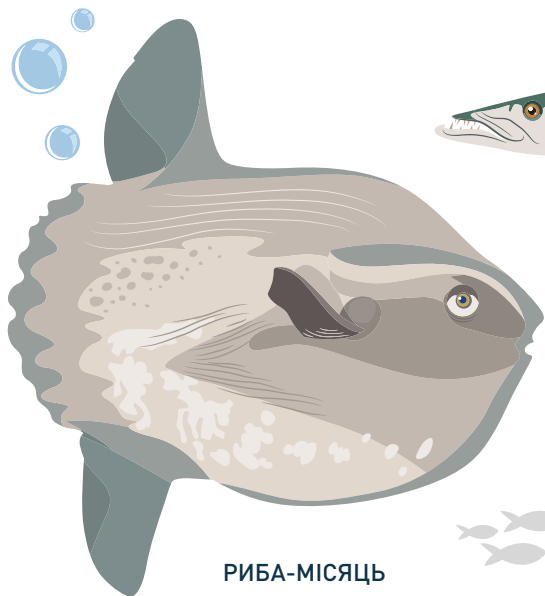
28. Які знахідки в Чорному морі можуть здивувати?

Час від часу засоби масової інформації повідомляють про появу у Чорному морі незвичайних для даного регіону видів тварин. Так, наприклад, біля берегів Криму були помічені такі риби, як екзотична кабу́ба білопера (*Heniochus acuminatus*) та хижа червона бараку́да (*Sphyraena pinguis*). Бараку́да потрапила спочатку через Суецький канал у Середземне море, де прижилася, а потім пробралася через Босфор і у води Чорного моря. Тропічна коралова рибка кабу́ба білопера була виявлена лише один раз у 2003 році, і, скоріше за все, потрапила в акваторію біля кримського узбережжя з баластними водами суден, що прийшли з Індійського або Тихого океану, або ж просто була випущена з акваріуму, оскільки є популярним об'єктом акваріумістики. У 2013 році біля південно-західного Криму вилунали зубастого групера (*Epinephelus caninus*) і навіть доставили його живим в акваріум, де він прожив більше року у морській воді! Зубастий групер – могутній хижак, який живе до 75 років і мешкає у водах Східної Атлантики та Середземного моря, міг і сам дістатися Чорного моря, поступово долаючи протоки. А в 2016 р. неподалік від турецького міста Різе рибак виявив на поверхні води усім відому рибу-місяць (*Mola mola*). Це була перша знахідка для Чорного моря. Скоріше за все, риба потрапила в Чорне море з Егейського через систему проток.

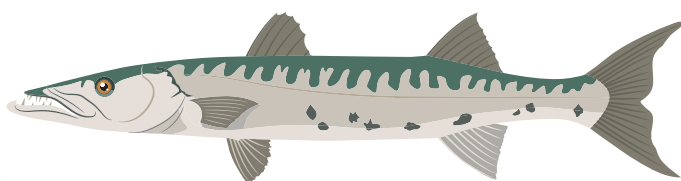
Ще більш цікавими були повідомлення про зустріч біля берегів Криму тюленя – це викликало надію на відновлення популяції зникаючого середземноморського тюленя-монаха (*Monachus monachus*), якого в Чорному морі не вдається виявити вже більше, ніж півсторіччя. Однак жодної достовірної зустрічі так і не було зареєстровано. Цікаво те, що у підводній печері біля берегів східного Криму у 2011 р. була знайдена і сфотографована самка сірого тюленя (*Halichoerus grypus*), яку довгий час вважали за тюленя-монаха. Ймовірно, вона втекла або була випущена з неволі. В Чорному морі самка пожила не менше 15 років, а її подальша доля – невідома.

Список знахідок екзотичних видів, які випадково потрапляють до Чорного моря, але не приживаються у ньому, можна продовжувати дуже довго. Деякі екзоти приживаються – згадаймо історію про рапану або ж виявлення мулового краба (*Dyspanopeus sayi*) в Чорному морі у 2009 році. Його батьківщина – атлантичне узбережжя Північної Америки, але зараз він активно заселяє усі водойми планети.

Особливий інтерес викликають все більш часті випадки вилулу в Чорному морі морських черепах. За даними історичних джерел XVI століття, ділянка від Стамбула до північного узбережжя Болгарії була районом їх масового помешкання. У період перших постійних наукових досліджень зелена черепаха (*Chelonia mydas*) та довгоголова морська черепаха – логерхед, або каретта (*Caretta caretta*), довгий час були відомі поодинокими зустрічами в Болгарії, Румунії та Туреччині. Похолодання, що почалося після Середніх віків, та освоєння людиною морських піщаних узбережь, де черепахи відкладають яйця, зробили чорноморські береги непридатними для їх розмноження. Однак в останні роки реєструється все більше зустрічей морських черепах біля берегів Туреччини, а у 2019 р. одна особина вперше була вилулена в Грузії. Можливо, зміни клімату знову зроблять Чорне море привабливим для цих плазунів.

РИБА-МІСЯЦЬ

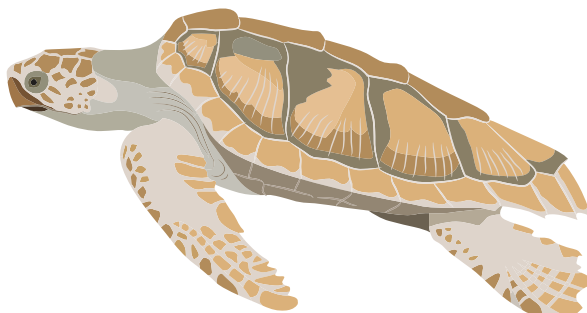
БАРАКУДА

РИБА-МЕТЕЛИК

ТЮЛЕНЬ МОНАХ

КАРЕТТА

МУЛОВИЙ КРАБ